

OM FORSKNINGSMTALEN

Forskningsomtalen er laget av USHT, Arendal og Birkenes kommune. Omtalen skal være til støtte for beslutningstakere i kommunen.

FORSKNINGSMTALE

Hvordan kan digital hjemmesykepleie gi kostnadsbesparelser samtidig som kvaliteten ivaretas?

En systematisk oversikt fra 2025 undersøkte kostnader og pasienttilfredshet ved bruk av telehelsetiltak hos personer over 65 år. Funnene tyder på at digital oppfølging kan gi lavere kostnader og høy pasienttilfredshet.

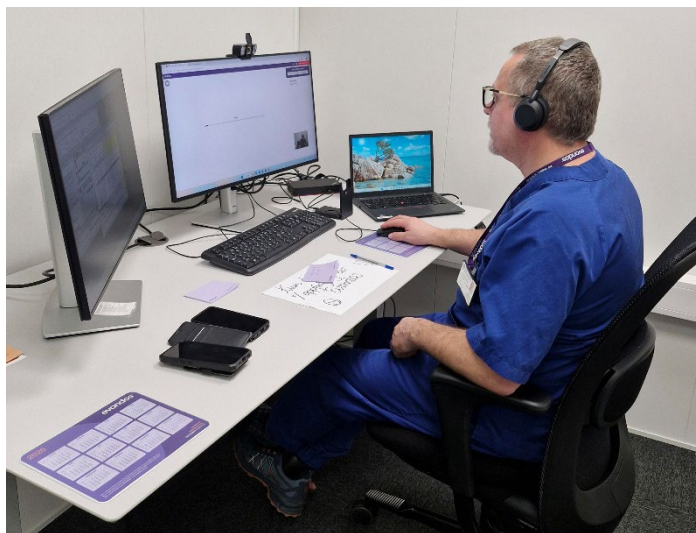
Arendal kommune har innført digital hjemmesykepleie i form av videooppfølging. For å understøtte videre utvikling av tjenesten ønsket kommunen kunnskap om hvordan digital oppfølging påvirker kostnader og kvalitet sammenlignet med fysisk oppfølging.

HOVEDBUDSKAP

Denne forskningsomtalen bygger på en systematisk oversikt publisert i 2025 som undersøkte kostnadseffektivitet og pasienttilfredshet ved telehelsetiltak for personer over 65 år.

Resultatene viser at:

- telehelsetiltak kan redusere kostnader sammenlignet med fysisk oppfølging
- pasienttilfredsheten er gjennomgående høy og ofte sammenlignbar med fysisk oppmøte
- telehelsetiltak kan bidra til bedre ressursutnyttelse gjennom redusert reisetid og færre fysiske konsultasjoner
- personer over 80 år kan oppleve utfordringer knyttet til digital kompetanse og brukervennlighet
- hybride modeller som kombinerer videooppfølging og fysiske besøk fremstår som en hensiktsmessig tilnærming.

Oversikten omfatter ulike telehelsetiltak, men flere av disse bygger på de samme prinsippene som videooppfølging i hjemmesykepleien. Dokumentasjonen bygger på et begrenset antall studier med ulikt design, men funnene vurderes likevel som overførbare og relevante til kommunale helse- og omsorgstjenester.

BAKGRUNN

Kommunene opplever økende utfordringer knyttet til en aldrende befolkning, flere innbyggere med sammensatte helseutfordringer og mangel på helsepersonell. Dette skaper behov for nye arbeidsmåter som kan bidra til bedre bruk av ressursene, samtidig som kvaliteten på tjenestene opprettholdes.

Helsedirektoratets nasjonale faglige råd er at kommunale helse- og omsorgstjenester tilrettelegger for digital hjemmeoppfølging til personer med kroniske lidelser eller behov for langvarig oppfølging. Samtidig er det behov for kunnskap om hvilke gevinster slike løsninger kan gi, og hvordan de påvirker kvaliteten på tjenestene.

I Arendal kommune innebærer digital hjemmesykepleie at deler av oppfølgingen gjennomføres ved hjelp av videooppfølging, i stedet for eller som supplement til fysisk oppfølging. Målgruppen er personer som mottar hjemmesykepleie. Mulige gevinster kan være innenfor ressursbruk, kvalitet på tjenestene og pasienttilfredshet.

HVA ER DENNE INFORMASJONEN BASERT PÅ?

Forskningsomtalen bygger på en systematisk oversikt publisert i 2025. Oversikten undersøkte om telehelsetiltak for personer over 65 år påvirket kostnadseffektivitet og pasienttilfredshet sammenlignet med tradisjonell oppfølging. Telehelsetiltakene ble utført både i spesialist- og primærhelsetjenesten, og inkluderte videokonsultasjoner, telemonitorering, telerehabilitering og virtuelle oppfølgninger.

Oversikten inkluderte totalt ti studier publisert mellom 2013 og 2024. Studiene bestod av én randomisert kontrollert studie, to observasjonsstudier og syv oversiktsstudier. Studiene ble gjennomført i Frankrike, USA, Tyrkia, Indonesia, Singapore, Saudi-Arabia, Australia og Storbritannia. Deltakerne var hovedsakelig personer over 65 år, med særlig fokus på personer over 80 år. I de tre primærstudiene var antall deltagere oppgitt til > 1000 og varighet på studiene > 12 måneder.

Telehelsetiltakene ble sammenlignet med tradisjonell fysisk oppfølging. I den randomiserte studien ble telekonsultasjoner assosiert med færre uplanlagte sykehusinnleggelser (23,4 % versus 32,5 %) og beregnede besparelser på 3 846 USD per unngåtte innleggelse. Andre studier rapporterte besparelser knyttet til redusert reisetid og lavere transportkostnader. Enkelte studier rapporterte kostnadsbesparelser på opptil 94 % i utvalgte pasientgrupper og helsesystemer, men det var stor variasjon mellom studiene.

Pasienttilfredsheten var gjennomgående høy. Flere studier beskrev at telehelse ga økt tilgjengelighet, mindre reisebelastning og bedre kontinuitet i oppfølgingen. Samtidig ble det rapportert utfordringer knyttet til digital kompetanse, tekniske problemer og brukervennlighet, særlig blant personer over 80 år.

På tvers av studiene fremheves hybride modeller som kombinerer digitale oppfølging og fysiske besøk som en hensiktsmessig tilnærming. Dette kan bidra til å ivareta både ressurseffektivitet og behovet for fysisk oppfølging i hjemmesykepleien.

TILLIT TIL RESULTATENE

Det er ikke gjennomført en GRADE-vurdering av dokumentasjonen. Dette skyldes at kunnskapsgrunnlaget i stor grad består av systematiske oversikter og sekundære analyser, og at resultatene ikke er rapportert på en måte som gjør en slik vurdering hensiktsmessig.

Studiene varierer når det gjelder deltakere, telehelsetiltak, kontekst og målemetoder. På grunn av denne variasjonen ble det ikke gjennomført en metaanalyse.

Få av studiene er gjennomført i hjemmesykepleien, og alle er utført utenfor Norge. Dette kan påvirke hvor godt funnene lar seg overføre til norske forhold. Samlet peker studiene likevel i samme retning og tyder på at telehelsetiltak kan bidra til lavere kostnader og høy pasienttilfredshet. Tilliten til funnene vurderes som moderat med enkelte begrensninger knyttet til overførbarhet.

OM DENNE FORSKNINGSMOTALEN

Det ble gjennomført et systematisk søk etter oppsummert forskning i mars 2026. Søk ble utført i databasene Cochrane Library, Epistemonikos, PubMed og Google Scholar. I søket brukte vi blant annet en sammensetning av disse søkeordene: nurse, home-based, home-care, home-nursing, video, telehealth, telemonitoring, cost, economic. Søkene ble tilpasset den enkelte litteraturlatabase.

Totalt ble 787 referanser identifisert. Etter screening av titler og sammendrag ble seks systematiske oversikter vurdert i fulltekst. Den valgte oversikten ble vurdert som den mest relevante for problemstillingen fordi den undersøkte både kostnader og pasienttilfredshet hos eldre personer, og inkluderte flere typer telehelsetiltak. Metodisk kvalitet ble vurdert.

KILDE

Chandak, A., Gudapati, J., & Kulkarni, P. B. (2025). *The cost-effectiveness and patient satisfaction of telehealth in geriatric care: a systematic review*. BMC Geriatrics, 25, 968.

<https://doi.org/10.1186/s12877-025-06638-6>

TA KONTAKT

Anne.Kjersti.K.Tynes@arendal.kommune.no

SITERING

Tynes AK, Hamre HH, Birkeland MF, Økshoff C. Hvordan kan digital hjemmesykepleie gi kostnadsbesparelser samtidig som kvaliteten ivaretas? Forskningsomtale (Internett). Arendal kommune 2026.

